

Spacerowniki kaliskie

1 Національний скульптурний пленер

Музиканти, Відпочиваюча, Танцюючі Евріди, Фігура, Птахи, Ікар - ці фігури/просторові форми є наслідком 1-го Національного скульптурного пленера, організованого в Каліш у 1974 році. На зустріч були запрошені митці з усієї країни: Познань, Варшава, Бидгощ та Катовіце (Каліш представляв Веслав Марія Озьміна). Пленер був підготовлений міською владою у співпраці з мистецькою-інтелектуальною

Сьогодні скульптури вписалися в простір, в міську іконосферу. Деякі з них ми навіть не помічаємо... Тож давайте пройдемося по слідам не лише цих інтригуючих форм, але й намірів, що стоять за ними, та біографій їхніх творців.

„Каліські ходки”

це серія з чотирьох прогулянок з гідами, присвячених місцевій культурній спадщині. Кожна прогулянка супроводжується тематичними майстер-класами для дітей чи дорослих.

Організатор - Асоціація „Multi.Art”
Ініціатори проекту „Прогулки Калішем”: Маложата Миколайчик, Єва Войтисяк
Дизайн карти: Студія Kempaart

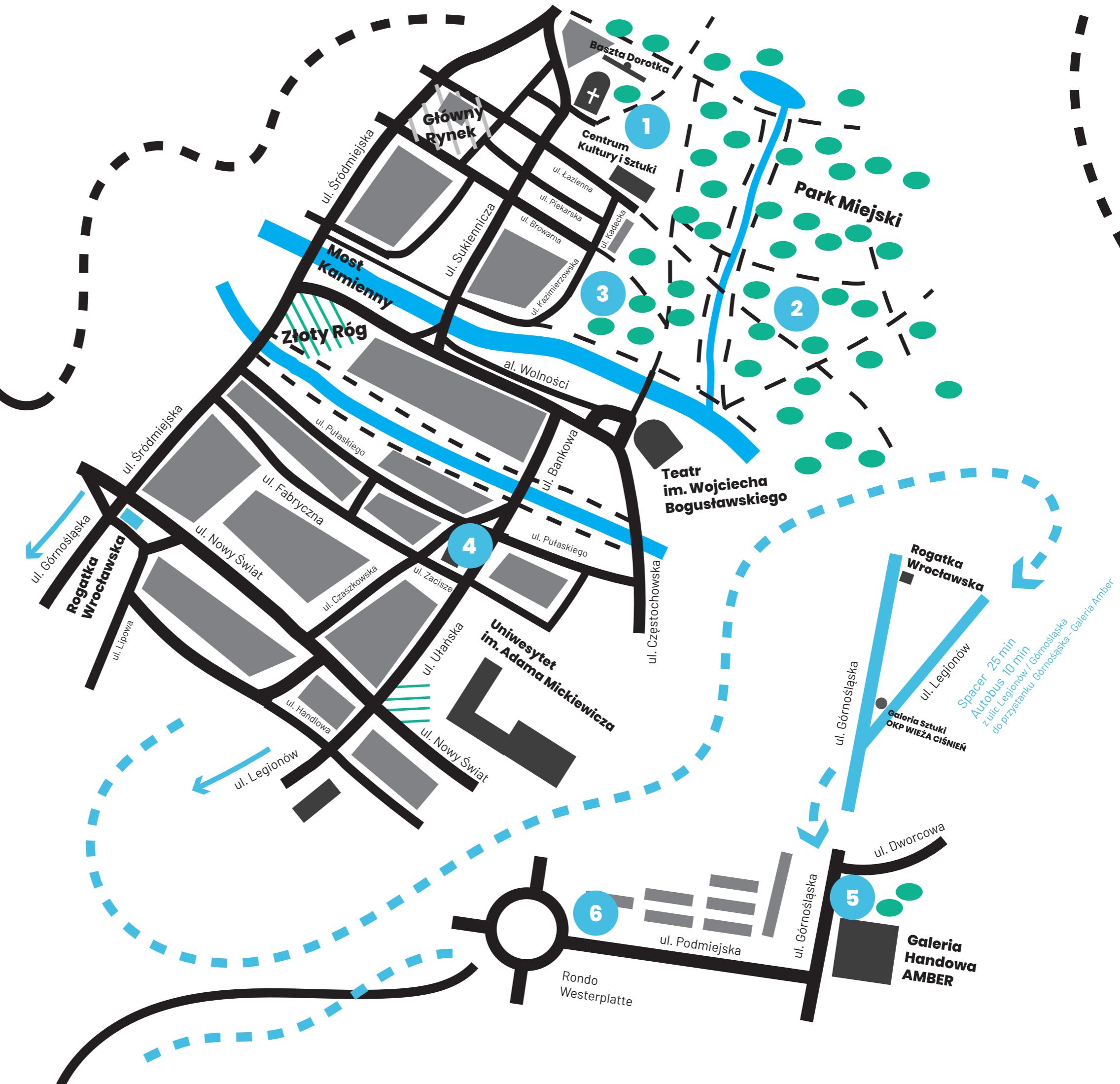
Фінансова підтримка в рамках програми Національного Інституту Спадщини – „Разом заради спадщини”

Проект співфінансиється з бюджету міста Каліш

партнер

Музиканти, Відпочиваюча, Танцюючі Еврідікі, Фігура, Птахи, Ікар - ці фігури/просторові форми є наслідком 1-го Національного скульптурного пленеру, організованого в Каліші у 1974 році. На зустріч були запрошені митці з усієї країни: Познань, Варшава, Бидгощ та Катовіце (Каліш представляв Веслав Марія Озьміна). Пленер був підготовлений міською владою у співпраці з мистецькою-інтелектуальною спільнотою Каліша. У книзі Анни Табаки та Мацея Блаховича „Новий Калішанин“ читаємо, що ініціатором зустрічі був письменник Богдан Адамчак, тодішній редактор „Землі Каліської“.

Така практика насправді була досить пошириною. Змінювався ландшафт польських міст, будувалися нові житлові масиви та парки, а амбіції тодішньої влади були чималими. Важливим є також контекст – у 1960-1970-х роках скульптурні майстерні під відкритим небом, виставки, симпозіуми та конкурси були досить частим явищем, згадаймо хоча б виставку скульптури під відкритим небом „Mercury'67” у Познані або майстерню під відкритим небом на Оседлі Молоді у Познані, яка щойно була збудована. З іншого боку, в Ельблонг з ініціативи Герарда Квятковського у співпраці з механічним заводом ZAMECH ім. генерала К. Свєрчевського в Ельблонг було організовано Бієнале Просторових Форм. Герард Квятковський зазначив, що „(..) твори мистецтва вийдуть за межі музеїв та виставкових залів і стануть нашим повсякденним життям, формуючи та виховуючи сучасну людину”. Чи переслідували подібну мету творці проекту „Каліш”?

Сьогодні скульптури вписалися в простір, в міську іконосферу. Деякі з них ми навіть не помічаемо... Тож давайте пройдемося по слідам не лише цих інтригуючих форм, але й намірів, що стоять за ними, та біографій їхніх творців.

Тому варто замислитися над сутністю мистецтва в публічному просторі. Під час дискусії про міські скульптури Познаню, в якій взяли участь мистецтвознавці, художники та представники місцевої влади, професор П'єтр Кордуба зазначив, що вуличні скульптури є набагато складнішими. Ми частіше згадуємо про пам'ятники хоча б тому, що вони супроводжують нас у пам'ятні дати, ювілеї та свята. Скульптури зникають, але вони мають і принципову перевагу: вони близькі до людей, часто зливаються з зеленню, розташовані на галявині, серед багатоповерхівок, вони можуть супроводжувати повсякденне життя. Адже коли ми були дітьми, то піднімалися на могилу Бенедикта Кашні у парку в Каліші. П'єтр Кордуба також звернув увагу на перформативний потенціал цих часто абстрактних місцевих форм.

Варто одразу зазначити, що метою Першого загальнопольського скульптурного пленеру в Каліші було не лише „прикрасити” місто, в тому числі нові житлові райони, але й продемонструвати модель співпраці між митцями та місцевою промисловістю. Форми виготовляли різні заводи, в тому числі і „Металопласт”. Жюри відібрало вісім проектів, які будуть реалізовані. Всі їх можна було побачити на виставці, відкритій 20 лютого 1975 року в залах Музею Калішського повіту(Muzeum Ziemi Kaliskiej) (нині – районний музей Калішського повіту). Шість скульптур нарешті були реалізовані.

Видання *Nowy Kaliszanie* пише, що „нові” скульптури були важко сприйняті мешканцями, які звикли до традиційних форм, таких як парківська флора, і тому знадобилося досить багато часу, щоб звикнути до цих більш абстрактних і спрощених фігур. Однак з часом скульптури злилися з міським ландшафтом і мешканці Каліша перестали їх помічати – аж до 2008 року, коли з нагоди будівництва торгового центру знову розгорілася дискусія про Ікара (див. пункт 5 прогулянки) та його місце знаходження.

Музиканти

1 дизайн: Маріан Банасевич
икладом фігуративної скульптури, конструкція зображує гру (джазових?) музикантів, причому видно як духові інструменти, так і барабани. Музиканти розташувалися біля звичній школи. Не виключено, що скульптура відсилає до фестивалю джазових піаністів, який тоді тільки зароджувався та ганізувався в Каліші з 1974 року.

Мар'ян Банасевич (нар. 1937, м. Плещив) навчався на факультеті живопису та скульптури Державної вищої школи образотворчого мистецтва в Познані (нині УАМ) з 1957 по 1963 рік, де отримав диплом в майстерні професора Базилі Войтовича. У 1965-70 роках працював художником на фабриці ім. Цегельського у Познані.

Відпочиваюча (на сонці)

Скульптура розташована на галявині у міському парку. Її розташування, на відміну від більш ранніх „Музикантів”, дозволяє обійти фігуру, відчути її масштаб і форму. Макет скульптури нещодавно (у 2020 році) демонструвався на виставці „Форми в просторі”. Познанська вулична скульптура 1960-1970-х років у Національному музеї в Познані. Її автор був пов’язаний з познанським мистецьким середовищем. У 1972 році він створив нині неіснуючий „Лучник” у познанському районі Ратае.

Бенедикт Кашня (нар. 1927 р. Конін, пом. 2018 р. Познань), відомий насамперед своїми малими скульптурними формами, а також вуличною скульптурою. Закінчив Державну вищу школу образотворчого мистецтва в Познані (нині – УАМ), навчався в майстерні професора Базилі Вуйтовича та професора Альфреда Вишневського. Його роботи знаходяться в колекціях, зокрема, Національній галереї мистецтв "Захента" у Варшаві, Королівського музею "Лазенки" у Варшаві та Музею Центральної Померанії в Слупську.

Танцюючі грецькі Еврідіки

3 дизайн: Августа Дирди
Поруч з вулицею Броварною, у міському парку, прямо навпроти головного офісу Гільдійського об'єднання ремісників, знаходитьться скульптура „Танцюючі грецькі Еврідіки” краківсько-слонського митця Августа Дирди. Скульптура динамічна і, незважаючи на досить важкий матеріал, легка за формою. Назва асоціюється не лише з грецькою міфологією, але й з піснею „Танцююча Еврідіка”, яку колись співала Анна Герман.

Августин Дирда (1926 р.н.) навчався в Академії мистецтв у Krakovі, був учнем Ксаверія Дуніковського. Окрім вуличних скульптур, працював над пам'ятниками, меморіальними дошками, медалями та малими скульптурними формами.

Форма

4 дизайн: Маріан Банасевич
Найабстрактніша і найсміливіша зі скульптур Каліша. Вона розташована навпроти штаб-квартири НОТ. Ця форма, розроблена Маріаном Банасевичем, може нагадувати знамениту смугу Мьобіуса, відому з іконопису.

Ikar

5 дизайн: Юзефом Петруком
Смілива форма, все це зосереджено на великих, розпростертих крилах. Ікар Юзефа Петрука побудований з металевої конструкції обшитої пластиком. Його висота становить 6,5 метрів, а вага - 4 тонни. Втілити його в життя допоміг завод „Металопласт“. Вони надали не лише приміщення, а й матеріал для будівництва.

Юзеф Петрук (нар. 1944 р.) навчався у Державній вищій школі образотворчого мистецтва (сьогодні УАМ) в майстерні професора Яцека Пуге та доцента Магдалени Венчек у 1963-69 рр. Лауреат конкурсів скульптури та престижних нагород - у тому числі Міністра культури і мистецтва. Працює в монументальній та пленерній скульптурі, а також в галузі малих скульптурних форм та медалей. Художник також працює в галузі графіки, естампної графіки та живопису. З 1987 року протягом двох термінів (до 1993 року) обіймав посаду декана факультету педагогіки образотворчого мистецтва Академії мистецтв у Познані. У 1993-96 рр. - завідувач кафедри скульптури Академії образотворчого мистецтва в Познані, 2005-2008 рр. - декан факультету скульптури та просторової діяльності. У 2008-2012 роках - заступник декана вищезгаданого факультету. Наразі є старшим професором факультету скульптури Університету мистецтв у Познані.

Єжи Собочинський (нар. 1932 р. у Пневі, пом. 2008 р. у Познані) – скульптор, спеціалізується на монументальній скульптурі, вуличній скульптурі, малих скульптурних формах, медалях та портретній скульптурі. У 1951–1957 роках навчався у Державній вищій школі образотворчого мистецтва у Познані, де у 1957 році отримав диплом в майстерні професора Базилі Войтовича. Багато років був куратором Біенале малих скульптурних форм у Познані (у 1977–1995 рр.). Понад двадцять років був президентом секції скульптури Познанського округу Асоціації польських художників.

Прогулянку розробили
Наталія Чарчинська

народилася у 1985 році в місті Каліш. Навчалася в Університеті імені Адама Міцкевича на факультеті педагогіки та мистецтв у Каліші, захистила диплом за спеціальністю „Педагогіка образотворчого мистецтва“. Викладала у своїй альма-матер. З 2014 року - викладач Університету мистецтв у Познані. У 2020 році захистила докторську дисертацію на тему „Каліш і антураж образу“.

Автор виставок та мистецьких проектів, у тому числі гуртків, адресованих різним аудиторіям. Співпрацювала з Художньою галереєю ім. Яна Тарасіна в Каліші, Муніципальною галереєю „Арсенал“ у Познані та Мальтійською фондациєю. Співкуратор Галереї Шевської 16, що входить до складу факультету живопису та графіки УАП, а також співорганізатор міжdisciplinarnого фестивалю „MultiArt“.